

„Каква глупа идеја“, помислио сам када сам чуо пре неки дан да је некеме пало на памет да организује „ТВ дуел“ актуелног председника Републике Српске и бившег потпредседника Владе Србије, оне владе што је спровела највећу организовану пљачку Србије (и хапшење највећег броја њених грађана одједном) од краја четрдесетих година прошлог века. Шта би њих двојица имали да разговарају? Какве ставове би могли да суоче? Начелно сам увек сматрао да је проблем Јовановића, Чанка, Драшковића, Зукорлића, и других велепосланика загребачких, сарајевских и приштинских националиста у Београду, у ствари само проблем недемократских и неслободних медија, који за туђи грош у жижу јавности постављају личности без подршке у народу, без политичког ауторитета и без моралног интегритета, који отворено роваре против властите државе, вређајући и омаловажавајући највећи број њених грађана.

Када сам, међутим, погледао сам дуел, нисам се могао отети утиску да је идеја да се он организује била напосто *генијална*. Моја првобитна грешка лежала је у претпоставци да било какав ТВ дуел са Чедомиром Јовановићем нужно мора бити бесмислен из простог разлога што дотични народни посланик није у стању да артикулише аргументе, већ само да просипа антидржавне и анτισрпске идеолошке доскочице од једног реда, по свој прилици покупљене са форума „Дневног аваза“ или са локалних трибина ХДЗ у Задру, Сплиту или Дубровнику. Оно што сам, међутим, сметнуо с ума било је да на данашњој политичкој сцени *нико* више није способан за стварно суочавање мишљења, будући да је идеја „политичког дијалога“ код нас потрошена, обесмишљена и доведена до апсурда. „ТВ дуели“ углавном подразумевају само да два „саговорника“ стоје један поред другог, обраћајући се публици у форми монолога са паузама.

Стога ни од овог није ни требало очекивати да ће Председник нешто „објаснити“ Посланику, а поготово не да ће Посланик „просветлити“ Председника, будући да Додиков став нису успели да слома ни кудикамо озбиљнији експоненти политике Вашингтона и Брисела од Јовановића, док Јовановић, попут оног телефона на столу

Ериха Хонекера, „преноси податке само у једном смеру“. Значај овог сусрета био је симболичке природе, он је у ствари представљао једно *сучељавање епских размера* свега онога што је добро на српској политичкој сцени са свиме оним што на тој политичкој сцени не ваља. Дуел Додика и Јовановића пред целом нацијом је послужио да се једном за свагда демистификује мантра о „погубности српске склоности према митовима, стереотипима и црно-белом погледу на свет“. Оно што смо имали прилике да видимо било је

апсолутно

црно-бело, док су два учесника у „сукобу“ били не стереотипи, већ *архетипови*

српске политичке сцене. И док је први, уз све своје мане и недостатке, архетип озбиљног и одговорног политичара, који храбро и безрезервно заступа демократску вољу већине својих грађана, не одустајући од националних интереса ни под каквим претњама и уценама, други је архетип неозбиљног, неодговорног и необразованог ловца у мутном, који храбро и безрезервно, иза кордона телохранитеља (којима се размеће) заступа интересе страних амбасадора, мултинационалних корпорација и екстремистичких покрета у региону, увек усмерених против добробити народа коме он по имену припада. Један наспрам другог – политичар који се поноси својим патриотизмом и чињеницом да му сви непријатељи српског народа раде о глави и политичар који се поноси чињеницом да га у сопственој земљи називају издајником и да телохранитељи морају да га чувају од народа који заступа у Скупштини. Тако упечатљиви и визуелно пластични примери политички доброг и лошег више не могу да се пронађу ни у стриповима, ни у позоришту, ни у народним песмама.

Миле Додик, који на позицији председника (кон)федералне јединице међународног протектората има више петље и политичке храбрости од целокупног политичког врха „слободне, суверене и целовите“ Србије *заједно*, навикао је, са својом крајишком једноставношћу и народском дрскошћу, да смирено и прибрано, уз осмејак, трпи грдње и сиктања људи који њему и његовом народу снују пропаст. Управо та његова стоичка спремност да се суочи са Јовановићевим налогодавцима из Стејт департмента, Европске комисије и

ОНР, односно са његовим

клоновима из Сарајева, Тузле и Зенице, довела је до демаскирања ових политичких чинилаца као обичних политичких пајаци и разобличавања њихове „моћи да на Балкану мроче и свићу“ као обичног блефа и махања празном пушком.

Нажалост, Додик и српски народ који заступа живе у држави коју деле са федералном јединицом већински насељеном читавим народом Јовановића, и са његовим хистеричним изливима гнева и каприциозним придиковањем он се суочава сваки дан. Тим суочавањем допринео је да су босански Срби једноставно престали да се базирају на сиктање и грдње из Сарајева и окренули се сопственој судбини. Можда ће сада допринети да и грађани Србије учине исто, свесни да се пред њих, по ко зна који пут, у ствари поставља питање „коме ће се приклонити царству“. Јер књижевна парадигма

Бранковића, поводљивог калкуланта, издајника и превртљивца, који продаје „веру за вечеру“, упорно прати српски народ кроз векове, као што га прати и икона цара-великомученика Лазара, светитеља, државника и витеза. Наравно, далеко је Додик од Лазара, као што Јовановић није ни примаћи Бранковићу. Али разлика између оне двојице старих, иста је разлика као између ове двојице нових српских „великаша“. А на народу је да гледа – и бира.

С тим што је народ, можда, већ одабрао? Јер, Чедомир Јовановић је током разговора у више наврата нашао за сходно да све обавести да се у својој земљи не осећа ни најмање пријатно, а да разумевање и подршку налази само у Сарајеву, Загребу, Приштини. Ако је тако, онда спор између Додика и Јовановића уопште није унутрашњи спор Срба са Србима, већ прост спор Срба са Хрватима, босанским муслиманима, Албанцима? Што значи да је једини проблем који српски народ има са Чедомиром Јовановићем то, што се не налази са исте стране преговарачког стола са Стипом Месићем, Мустафом Церићем, или Хашимом Тачијем. Али ако је то једини проблем, то се бар да лако исправити, тим пре што ће ускоро избори. А ако је било потребно да нам у Београд дође Миле Додик да нам то објасни, то није неки нарочит напор за њега, колику нам је услугу учинио.